



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvie Šiškeové a soudců Karla Šimky a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Mgr. Jiří Macek**, se sídlem Kloboukova 2191/4, Praha 11, zast. JUDr. Danielem Bartošem, advokátem se sídlem Bílinská 1147/1, Ústí nad Labem, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, proti rozhodnutí ministra spravedlnosti ze dne 30. 6. 2023, č. j. MSP-18/2022-ODKA-ROZ/13, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2023, č. j. 10 A 116/2023-71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V této věci Nejvyšší správní soud (NSS) posoudí včasnost podaného rozkladu a otázku splnění podmínek pro prominutí zmeškání tohoto úkonu ve smyslu § 41 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 25. 1. 2022 uznal žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 52d odst. 1 písm. b) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, a uložil mu správní trest napomenutí a povinnost nahradit náklady správního řízení. Rozhodnutí bylo doručeno do datové schránky zástupce žalobce (advokáta) dne 27. 1. 2022. Tento advokát podal jménem žalobce proti rozhodnutí žalovaného rozklad datovaný dnem 11. 2. 2022, a to prostřednictvím držitele poštovní licence. Zásilka je na obálce opatřena podacím razítkem

ze dne 14. 2. 2022. V doplnění rozkladu ze dne 7. 3. 2022 žalobce z procesní opatrnosti požádal o prominutí zmeškání úkonu ve smyslu § 41 odst. 2 správního řádu. Důvodem byly respirační potíže, které se u jeho zástupce vyskytly odpoledne dne 11. 2. 2022. Proto nemohl podat rozklad datovou schránkou, ale zajistil jeho vložení do poštovní schránky třetí osobou. Dne 14. 2. 2022 bylo zástupci žalobce diagnostikováno onemocnění covid-19 a byl uznán pracovně neschopným zpětně ode dne 11. 2. 2022.

[3] Žalovaný usnesením ze dne 27. 7. 2022 zmeškání lhůty neprominul; ministr spravedlnosti rozklad proti tomuto usnesení zamítl rozhodnutím ze dne 15. 5. 2023. Proti rozhodnutí ze dne 15. 5. 2023 se žalobce bránil žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 25. 10. 2024, č. j. 3 A 75/2023-37, odmítl, neboť shledal, že jde o rozhodnutí předběžné povahy ve smyslu § 70 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a nelze se proti němu samostatně bránit žalobou. Řízení o kasační stížnosti žalobce proti tomuto rozsudku NSS usnesením ze dne 20. 12. 2024, č. j. 4 As 256/2024-25, zastavil.

[4] Ministr spravedlnosti dále rozhodnutím ze dne 30. 6. 2023 zamítl žalobcův rozklad proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2022 o spáchání přestupku jako opožděný. Proti rozhodnutí o rozkladu se žalobce bránil u městského soudu, který žalobu zamítl rozsudkem označeným v záhlaví.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítl, že ohledně prokázání podání zásilky k poštovní přepravě nese jen břemeno tvrzení, nikoli břemeno důkazní. Podle § 40 odst. 2 správního řádu se v pochybnostech lhůta považuje za zachovanou a opak musí prokázat správní orgán. Žalovaný měl případně stěžovatele o jeho povinnostech poučit a vyzvat jej, aby svá tvrzení doplnil a prokázal. Odkaz městského soudu na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 29. 3. 2019, č. j. 43 A 31/2018-48, není příslušný, navíc tento rozsudek není závazný. Skutkově odlišná je také věc, o níž rozhodl NSS rozsudkem ze dne 16. 7. 2009, č. j. 9 As 31/2009-231. Stěžovatel okolnosti doručení rozkladu řádně tvrdil i doložil. Požadavek městského soudu na předložení fotodokumentace či sdělení totožnosti osoby, která rozklad vložila do poštovní schránky, je nadbytečný, nepřiměřený a neúměrně zatěžuje účastníka řízení.

[6] Z § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu podle stěžovatele neplynou žádné bližší specifikace podání. Je ale zřejmé, že předvídá existenci zásilky a její předání držiteli poštovní licence, tj. skutečnost, že se dostane do jeho dispozice. Totéž potvrzuje i § 2 odst. 1 písm. n) zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), podle něhož je *podáním* převzetí poštovní zásilky provozovatelem k poskytnutí poštovní služby. Zásilka je v dispozici držitele poštovní licence již vložení do poštovní schránky, kdy došlo k uzavření poštovní smlouvy s povinností zásilku doručit, a tedy ji lze považovat za podanou již ke dni 11. 2. 2022. Držitel poštovní licence totiž provozuje poštovní schránky, které je podle § 3 odst. 2 písm. d) zákona o poštovních službách ve spojení s § 15 odst. 3 vyhlášky Českého telekomunikačního úřadu

pokračování

č. 464/2012 Sb., o stanovení specifikace jednotlivých základních služeb a základních kvalitativních požadavků na jejich poskytování, povinen vybírat každý pracovní den.

[7] V souladu s § 2 odst. 1 vyhlášky č. 464/2012 Sb. se standardně převzetí poštovní zásilky nestvrzuje, a proto není rozhodný otisk razítka na obálce zásilky s datem 14. 2. 2022. Rovněž podle poštovních podmínek jsou takto uvedené údaje na zásilce pouze fakultativní a nemělo by se k nim přihlížet, jelikož se vztahují na úpravu soukromoprávních otázek vztahu mezi podatelem a držitelem poštovní licence. Otázka, zda měla pošta povinnost podle údaje na poštovní schránce téhož dne zahájit přepravu zásilky (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. 2. 2023, sp. zn. 27 Cdo 1930/2022), není podstatná. Tuto okolnost měl případně zjistit správní orgán, stejně jako datum uzavření poštovní smlouvy. Je nezbytné odlišovat pravidla stanovená správním řádem a pravidla upravující soukromoprávní otázky mezi podatelem a držitelem poštovní licence (rozsudek NSS ze dne 14. 6. 2018, č. j. 10 As 110/2018-35). Výklad založený na tom, kdy se zásilka dostala do faktické dispozice zaměstnanců držitele poštovní licence, je příliš formalistický (nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. IV. ÚS 110/06).

[8] Pokud jde o neprominutí zmeškání úkonu, stěžovatel namítl, že k prokázání svých tvrzení doložil důkazy. Nesouhlasí s městským soudem, že nepříznivý zdravotní stav nelze považovat za překážku bránící v podání rozkladu. Již uznání stěžovatelova zástupce práce neschopným totiž znamená, že mu jeho vážný zdravotní stav bránil podat rozklad. Požadavky žalovaného i městského soudu, aby stěžovatel konkrétně vysvětlil, jak onemocnění znemožnilo jeho zástupci pracovat, jsou nepřiměřené. Zástupce stěžovatele navíc upřesnil, že mu hrozila i hospitalizace a bylo nutné zamezit kontaktu se třetí osobou. Tvrzení městského soudu, že z popisu ani listin neplynou vážné zdravotní obtíže, sdělení o hrozbě hospitalizace je neurčité, nedoložené a zároveň je zřejmé, že k tomuto následku mohlo dojít až po jistém rozvinutí nemoci, je pouze snahou onemocnění bagatelizovat. Rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2015, č. j. 7 Azs 13/2015-28, č. 3215/2015 Sb. NSS, ani další citovaná judikatura nejsou přílehlavé. Podle stěžovatele nelze zohlednit ani skutečnost, že překážka trvala pouze nepatrnou část zmeškané lhůty a riziko související s ponecháním podání rozkladu až na poslední den lhůty jde k tíži stěžovatele. Z rozhodnutí o pracovní neschopnosti ze dne 14. 2. 2022 neplyne, že zdravotní omezení trvalo pouze od odpoledních hodin. Navíc nelze klást k tíži stěžovatele, že se rozhodl využít lhůtu k podání opravného prostředku v její plné délce. Rozsudky NSS ze dne 23. 1. 2014, č. j. 4 Ads 114/2013-26, a ze dne 16. 6. 2022, č. j. 3 As 106/2020-32, nejsou na projednávanou věc přílehlavé.

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl také věcnou nesprávnost rozhodnutí o spáchání přestupku.

[10] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s městským soudem a odkázal na rozhodnutí, která ve věci vydal, a na své vyjádření k žalobě. Nesouhlasí s tím, jak stěžovatel vyložil závěry rozsudku NSS ze dne 28. 8. 2013, č. j. 8 Afs 48/2013-31. K námitce, že se žalovaný „spokojil“ s datem na obálce obsahující rozklad, aniž zkoumal datum podání rozkladu, odkázal na rozsudek NSS ze dne 21. 6. 2018, č. j. 4 As 82/2018-37. Správnost závěru městského soudu ohledně existence důkazního břemene na straně stěžovatele potvrzuje např. rozsudek NSS č. j. 9 As 31/2009-231. Podle žalovaného lze rozsudek NSS

č. j. 7 Azs 13/2015-28 aplikovat i na projednávanou věc, neboť i přes tvrzené zdravotní překážky stěžovatel rozklad podal.

[11] Stěžovatel v replice namítl, že žalovaný pouze opakuje dřívější argumentaci, aniž by zohlednil jeho tvrzení. Dále zopakoval své kasační námitky. Žalovaný vychází z mylného předpokladu, že důkazní břemeno nese stěžovatel, a vyjímá závěry rozsudku NSS č. j. 8 Afs 48/2013-31 z kontextu celého rozhodnutí. Jeho odkazy na judikaturu jsou nepřiléhavé a často v nich absentují závěry pro projednávanou věc. Žalovaný také bez bližší specifikace odkazuje na judikaturu Ústavního soudu, avšak následně jako zdroj uvádí rozsudek NSS č. j. 4 Ads 114/2013-26.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Kasační stížnost je přípustná a projednatelná, není však důvodná.

[13] Stěžovatel má za to, že jej netížilo důkazní břemeno ohledně prokázání včasnosti podání rozkladu k poštovní přepravě, a je přesvědčen, že rozklad podal včas. Také podle něj byly splněny podmínky pro prominutí zmeškání úkonu s ohledem na onemocnění jeho zástupce. Ani s jednou z těchto námitek se NSS neztotožnil.

[14] NSS předesílá, že předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí, jímž byl stěžovatelův řádný opravný prostředek zamítnut jako opožděný. Městský soud se tak zabýval pouze otázkou, zda byl rozklad podán opožděně, či nikoli (rozsudky NSS ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007-111, nebo ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 As 51/2006-112). Ani NSS proto nemůže věcně posoudit námitky týkající se tvrzené nezákonnosti samotného rozhodnutí o přestupku. Tyto námitky jsou nepřipustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť jde o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

III. A. Včasnost podání rozkladu

[15] Mezi účastníky řízení není sporné, že rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 1. 2022 bylo stěžovateli doručeno dne 27. 1. 2022. Poslední den lhůty pro podání rozkladu ve smyslu § 83 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu tak nastal dne 11. 2. 2022. Na obálce, v níž byl rozklad žalovanému doručen, se nachází otisk poštovního razítka s datem 14. 2. 2022.

[16] Podle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu je lhůta zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence anebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě.

[17] Podle § 40 odst. 2 správního řádu v pochybnostech se lhůta považuje za zachovanou, dokud se neprokáže opak.

[18] V souladu s § 40 odst. 2 správního řádu platí vyvratitelná domněnka zachování lhůty. Judikatura NSS k tomuto obecnému pravidlu vysvětlila, že pokud je písemnost správnímu orgánu zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, nese podatel důkazní břemeno

pokračování

ohledně prokázání, že konkrétní písemnost skutečně předal k poštovní přepravě s pokynem jejího zaslání správnímu orgánu, a kterého dne se tak stalo. Podatel má totiž možnost učinit opatření, aby v budoucnu mohl prokázat odeslání zásilky; adresát zásilky není schopen prokázat negativní skutečnost, tj. že mu určitá písemnost nebyla doručena (rozsudek NSS č. j. 9 As 31/2009-231).

[19] Stěžovatel zpochybňuje přiléhavost závěrů rozsudku NSS č. j. 9 As 31/2009-231 na projednávanou věc. K tomu kasační soud uvádí, že ačkoli se odkazovaná věc netýkala okamžiku odeslání zásilky, nýbrž jejího obsahu, jsou závěry citované v předchozím bodě tohoto rozsudku přenositelné i na současný případ. V nyní posuzované věci zaslal stěžovatel správnímu orgánu rozklad prostřednictvím držitele poštovní licence. Nesl tak důkazní břemeno ohledně dne jeho předání k poštovní přepravě. Tento závěr plyne i z dalších rozhodnutí kasačního soudu (rozsudky ze dne 28. 6. 2018, č. j. 10 Afs 227/2016-40, ze dne 11. 8. 2016, č. j. 5 As 63/2016-37, ze dne 18. 12. 2019, č. j. 8 As 21/2019-40, či ze dne 22. 2. 2022, č. j. 8 As 375/2021-26). Ministr spravedlnosti a městský soud tedy správně vycházeli z rozsudku NSS č. j. 9 As 31/2009-231. Stěžovatel měl tvrdit skutečnosti prokazující, že rozklad podal včas, a k prokázání svých tvrzení navrhnout důkazy (§ 52 správního řádu).

[20] Městský soud nepochybil, pokud odkázal také na rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 43 A 31/2018-48, podle něhož podání zasílané poštou orgánu veřejné moci musí být odevzdáno k poštovní přepravě ve lhůtě a adresováno příslušnému správnímu orgánu. Splnění těchto podmínek musí účastník, jenž podání správnímu orgánu odeslal a jehož tíží důkazní břemeno, jednoznačně prokázat. Tento rozsudek krajského soudu je souladný s judikaturou NSS (ostatně odkazuje na rozsudek č. j. 9 As 31/2009-231).

[21] Závěr o opožděnosti podání lze přijmout pouze tehdy, je-li jednoznačně prokázán. Ministr spravedlnosti v bodech 38 a 39 napadeného rozhodnutí uvedl, že z podacího razítka na obálce obsahující rozklad je zřejmé, že zásilka byla předána držiteli poštovní licence k přepravě dne 14. 2. 2022. Dále konstatoval, že spis neobsahuje žádný doklad prokazující tvrzení stěžovatele, že zásilku předal k poštovní přepravě vložením do poštovní schránky již dne 11. 2. 2022.

[22] Navzdory tomu, že datum uvedené na otisku poštovního razítka nebylo sporné, měl stěžovatel možnost je zpochybnit. Blíže neoznačená třetí osoba, kterou zástupce stěžovatele pověřil odesláním rozkladu, k tomu zvolila formu prostého vložení do poštovní schránky. Jedná se o způsob, u něhož se podatel zásilky může snadno ocitnout v důkazní nouzi, neboť jej nelze doložit listinou, na níž by držitel poštovní licence stvrdil, že mu byla zásilka určitého dne předána (např. podacím lístkem). Přesto mohl stěžovatel navrhnout důkazy jiné – svědeckou výpověď oné třetí osoby, která podle něj zásilku do poštovní schránky vhodila, případně fotografickou či audiovizuální dokumentaci, kterou by třetí osoba v případě předání zásilky k poštovní přepravě na samém sklonku lhůty z procesní opatrnosti pořídila apod.

[23] NSS tedy souhlasí s městským soudem, že stěžovatel měl ve správním řízení možnost unést své břemeno tvrzení i břemeno důkazní. V doplnění rozkladu ze dne 7. 3. 2022 však své tvrzení o tom, že rozklad vhodila do poštovní schránky třetí osoba, nekonkretizoval.

Bližší okolnosti neupřesnil ani v rozkladu (či jeho doplnění) proti usnesení žalovaného ze dne 27. 7. 2022 o neprominutí zmeškání lhůty. Neučinil tak ani v průběhu řízení před městským soudem.

[24] NSS se v minulosti zabýval důkazním standardem průkaznosti podacího razítka na poštovní zásilce v situacích, kdy existoval rozpor mezi jednotlivými údaji označujícími podání zásilky. Jelikož poštovní razítko je razítkem svou povahou úředním, je nutné vycházet ze správnosti data uvedeného na poštovním razítku, neprokáže-li se opak (rozsudky NSS ze dne 10. 9. 2015, č. j. 4 As 164/2015-39, ze dne 13. 7. 2016, č. j. 1 As 103/2016-40, ze dne 26. 1. 2017, č. j. 9 As 99/2016-40, ze dne 2. 8. 2018, č. j. 9 As 193/2018-33, či ze dne 25. 11. 2019, č. j. 5 As 368/2018-26). Citované rozsudky se sice netýkaly podání rozkladu, nýbrž odvolání, žalob či kasačních stížností, což je však právně bezvýznamná odlišnost. Vyplyvá z nich, že správní orgány jsou povinny vycházet z otisku denního razítka České pošty, s. p. V projednávané věci nadto nevznikl rozpor mezi jednotlivými údaji označujícími podání zásilky, neboť zásilka je opatřena pouze jedním dobře čitelným otiskem podacího razítka.

[25] NSS dále uvádí, že pro zachování lhůty k podání opravného prostředku nepostačuje vložení zásilky do poštovní schránky, jestliže držitel poštovní licence neměl podle údaje na poštovní schránce povinnost téhož dne (jenž byl současně posledním dnem lhůty k podání opravného prostředku) zahájit její přepravu (nález Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2006, sp. zn. IV. ÚS 110/06, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2000, sp. zn. 20 Cdo 1473/2000, a ze dne 8. 2. 2023, č. j. 27 Cdo 1930/2022-264).

[26] Právě nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 110/06 se přitom stěžovatel dovolává. Poukazuje na bod 40, podle něhož závěr o opožděnosti vycházející převážně z údaje, kdy se dostala zásilka do faktické dispozice zaměstnanců poštovního přepravce, je příliš formalistický. Takový výklad opomíjí fakt uzavření poštovní smlouvy, jež předchází fyzickému předání poštovní zásilky a z něhož plyne povinnost poštovního přepravce odevzdat zásilku příjemci.

[27] Podle NSS je však pro tuto věc podstatný také závěr v bodě 31 citovaného nálezu, podle něhož *„za podstatný považuje Ústavní soud i čl. 7 poštovních podmínek, který uvádí, že je-li poštovní zásilka vložena do poštovní schránky, za den podání se považuje den nejbližšího výběru poštovní schránky uvedeného na jejím informačním štítku; ke dni, v němž byla poštovní zásilka do poštovní schránky skutečně vložena, se nepřihlíží. Z uvedeného článku tedy vyplývá, že jestliže odesílatel učiní jeden úkon – vhodí zásilku do schránky, dojde k uzavření poštovní smlouvy, vzniku povinnosti poštovního přepravce zásilku doručit, přičemž za den podání se považuje ten den, který byl označen jako den výběru poštovní schránky. Faktické převzetí doručované zásilky poštovním přepravcem zde nehraje roli.“* Zjednodušeně řečeno, chce-li odesílatel docílit toho, aby zásilka byla opatřena razítkem s datem odpovídajícím tomu, kdy ji vložil do schránky, musí zásilku vložit do poštovní schránky dříve, než je podle údaje na poštovní schránce držitel poštovní licence povinen schránku vybrat.

[28] NSS shledal, že stěžovatel nepředložil žádná relevantní tvrzení ani ohledně okolností vlastního vložení zásilky obsahující rozklad do poštovní schránky. Neoznačil přesnou poštovní schránku ani nedoložil, v jaký čas měl podle údaje uvedeného na ní držitel poštovní

pokračování

licence povinnost schránku v rozhodný den vybrat. Nesdělil ani přesný čas vložení zásilky do schránky. Stěžovatel tedy netvrdil ani nedoložil, že třetí osoba zásilku do poštovní schránky vhodila v čase, kdy držitel poštovní licence měl povinnost ještě tentýž den poštovní schránku vybrat, ani k tomu nepředložil žádné důkazy. Podle kasačního soudu nebylo za takové situace hodnocení věci ministrem spravedlnosti ani městským soudem přepjatě formalistické. Jejich závěry jsou v souladu s citovanou judikaturou i východisky z ní plynoucími. NSS tedy uzavírá, že stěžovatel neprokázal, že rozklad podal včas.

[29] NSS souhlasí s městským soudem, že ministr spravedlnosti nebyl za této situace povinen stěžovatele poučovat o jeho důkazním břemenu či jej vyzývat k prokázání tvrzených skutečností, protože neměl o opožděnosti rozkladu pochybnosti. Do poučovací povinnosti ve smyslu § 4 odst. 2 správního řádu nespadá návod, co by účastník řízení měl nebo mohl činit, aby dosáhl žádaného výsledku (rozsudek NSS ze dne 14. 10. 2010, č. j. 5 As 1/2010-76).

[30] Na výše uvedené posouzení nemá vliv ani usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 12. 2017, č. j. 10 As 20/2017-49, či rozsudky NSS č. j. 4 As 82/2018-37 a č. j. 10 As 110/2018-35, neboť se týkají aspektů služby DopisOnline.

[31] K první kasační námitce tedy lze shrnout, že ministr spravedlnosti i městský soud v souladu s judikaturou NSS vycházeli z data otisku poštovního razítka na obálce, které nebylo sporné. Zároveň stěžovatel nepředestřel žádná relevantní tvrzení ani nenavrhl důkazy, jimiž by prokázal, že rozklad podal v zákonné lhůtě.

III. B. Prominutí zmeškání úkonu

[32] Podstatou druhé kasační námitky je otázka, zda stěžovatel prokázal závažný důvod, který by mu bránil učinit zmeškaný úkon, tedy podat rozklad.

[33] Podle § 41 odst. 4 správního řádu *správní orgán promine zmeškání úkonu, prokáže-li podatel, že překážkou byly závažné důvody, které nastaly bez jeho zavinění.*

[34] Závažné důvody, které představují překážku, jež bránila účastníku řízení učinit zmeškaný úkon, musí být objektivní povahy. Závažnost těchto důvodů se posuzuje vždy podle okolností konkrétního případu. Podstatné je, že závažný důvod může nastoupit pouze tehdy, pokud účastníku řízení skutečně brání učinit zmeškaný úkon (rozsudek NSS č. j. 7 Azs 13/2015-28). Stěžovatel namítá, že věc rozhodovaná sedmým senátem byla skutkově odlišná. NSS k tomu uvádí, že ačkoli byla procesní situace ve věci sp. zn. 7 Azs 13/2015 jiná, tamní stěžovatelka podala blanketní odvolání ještě v době, kdy údajně trvaly její zdravotní obtíže, což lze srovnat s tvrzením stěžovatele v projednávání věci. Jelikož se citovaný rozsudek zabývá právě tím, jaké okolnosti případu lze za považovat závažné důvody, nebrání dílčí skutkové odlišnosti obou věcí použitelnosti jeho závěrů na projednávanou věc. Navíc jde o závěry v judikatuře NSS ustálené (srov. Též rozsudky ze dne 26. 11. 2015, č. j. 7 As 208/2015-48, ze dne 26. 10. 2016, ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Azs 57/2016-36, bod 17, ze dne 3. 12. 2020, č. j. 7 As 192/2020-35, bod 22, nebo usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[35] Podle judikatury NSS je na žadateli, aby prokázal závažný důvod, jenž mu bránil učinit zmeškaný úkon (usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, a rozsudky ze dne 11. 1. 2012, č. j. 2 As 35/2011-54, či ze dne 25. 1. 2018, č. j. 9 As 100/2017-46). K prominutí zmeškání úkonu tak například nepostačuje, doloží-li účastník, že měl vymknutý kotník, aniž by konkretizoval povahu a závažnost svého zranění (rozsudek NSS č. j. 7 As 192/2020-35).

[36] V nyní posuzované věci stěžovatel tvrdil, že jeho zástupce postihly dne 11. 2. 2022 zdravotní obtíže, jež byly dne 14. 2. 2022 diagnostikovány jako onemocnění covid-19. Okolnostem souvisejícím s pandemií tohoto onemocnění, pro něž lze prominout zmeškání úkonu, se věnuje také komentářová literatura. Byť převážně míří na situaci vyhlášení nouzového stavu, lze její závěry přiměřeně použít i v nyní posuzované věci. Prominout zmeškání úkonu bude namístě především v případech, kdy úkon vyžaduje osobní účast a osoba by vystavovala sebe nebo ostatní osoby zvýšenému riziku nákazy. To samé platí i pro ztíženou možnost učinit podání poštou. Naproti tomu v případě, že má účastník řízení zřízenou datovou schránku a mohl daný úkon učinit jejím prostřednictvím, nebude vyhlášení nouzového stavu bez dalšího důvodem pro prominutí zmeškání úkonu (Jemelka, L. a kol § 41 In: Správní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 312).

[37] Žalovaný vyšel v rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu z komentářové literatury, kterou městský soud shrnul v bodě 39 napadeného rozsudku. Žalovaný uvedl, že k prominutí zmeškání lhůty je třeba, aby překážky trvaly po podstatnou část zmeškané lhůty. Městský soud upřesnil, že i kratší překážka časově překrývající konec lhůty může, po přihlédnutí k okolnostem a po individuálním posouzení, vést k prominutí zmeškání úkonu. Taková situace však v projednávané věci nenastala. Zároveň městský soud zdůraznil, že stěžovatel neprokázal existenci překážky spočívající v závažných důvodech, které by mu v podání rozkladu bránily. Podle NSS byla dílčí korekce závěru žalovaného ze strany městského soudu namístě. I na samém sklonku lhůty může nastat situace, která by mohla představovat závažný důvod ve smyslu § 41 odst. 2 správního řádu. Spadaly by tam nepochybně jakékoli závažné, život ohrožující změny zdravotního stavu účastníka řízení či jeho zástupce; nikoli však relativně obvyklé „respirační obtíže“, jaké tvrdil stěžovatel v nynější věci. Stejně tak pouze potenciální hrozba hospitalizace zpravidla nebude závažným důvodem pro prominutí zmeškání úkonu.

[38] Ministr spravedlnosti ani městský soud podle NSS nepochybili, pokud požadovali vysvětlení a prokázání toho, co přesně zástupci stěžovatele bránilo odeslat rozklad datovou schránkou, tj. standardní cestou. Stěžovateli sice nelze klást k tíži, že jeho zástupce zvolil způsob doručování vložení záilky do poštovní schránky, byť to není standardní postup advokátů (rozsudek ze dne 13. 7. 2016, č. j. 1 As 103/2016-40), přesto je i tak třeba podat opravný prostředek včas. Také volba konkrétního okamžiku podání opravného prostředku v rámci zákonné lhůty je věcí účastníka řízení, resp. jeho zástupce. Pokud však na sklonku lhůty účastník řízení či jeho zástupce onemocní, musí doložit, že ve včasém podání bránily závažné důvody (rozsudek NSS ze dne 3. 12. 2015, č. j. 9 As 151/2015-101).

[39] V nynějším případě stěžovatel, resp. jeho zástupce, ponechal podání rozkladu na poslední den lhůty. Současně hodnověrně nevysvětlil ani nedoložil, že mu v učinění tohoto úkonu bránilo *závažné důvody* ve smyslu judikatury NSS. Zejména totiž neobjasnil, proč jeho zástupce, byť byl jeho zdravotní stav v odpoledních hodinách posledního dne lhůty

pokračování

ovlivněn respiračními obtížemi patrně souvisejícími s později zjištěným onemocněním covid-19, nepodal rozklad elektronickou formou. Kromě již zmiňované možnosti datové schránky se nabízelo i podání blanketního rozkladu prostým e-mailem (za podmínek následného doplnění ve smyslu § 37 odst. 4 správního řádu). Namísto toho zástupce stěžovatele zprostředkoval či inicioval vložení zásilky do poštovní schránky držitele poštovní licence blíže nespecifikovanou třetí osobou. NSS k tomu uvádí, že pokud stěžovatel namítá, že jeho zástupce musel zamezit kontaktu se třetími osobami z důvodu rizika nákazy, pak se toto tvrzení jeví jako problematické s ohledem na to, jaký způsob doručení rozkladu nakonec zvolil. Podle svých slov nežádoucím kontaktu se třetí osobou se totiž zástupce stěžovatele vyhnout nejspíše nemohl, neboť jí zřejmě fyzicky předal zásilku obsahující jím vlastnoručně podepsaný rozklad datovaný dnem 11. 2. 2022 (ledaže by předání uskutečnil např. ponecháním písemnosti na určitém místě, kde by si ji pověřená osoba bez jeho přítomnosti následně vyzvedla; to však nebylo tvrzeno). Kasační soud dodává, že k prokázání existence závažného důvodu nepostačuje podle ustálené judikatury ani rozhodnutí o pracovní neschopnosti zástupce stěžovatele, které bylo ve věci doloženo. Pouze na jeho základě a při absenci bližších tvrzení či dalších důkazů nelze přijmout závěr o tom, nakolik byly důvody, jež stěžovatele omezily v možnosti podat rozklad včas, závažné.

[40] NSS souhlasí s městským soudem, podle něhož překážka trvala pouze nepatrnou část zmeškané lhůty, tj. část posledního dne lhůty, a riziko, že podání rozkladu bylo ponecháno až na poslední den lhůty, jde k tíži stěžovatele z hlediska prokázání toho, že mu v podání rozkladu bránily závažné důvody právě na sklonku lhůty. Námitka stěžovatele, že z rozhodnutí o pracovní neschopnosti ze dne 14. 2. 2022 neplyne, že by se nemoc projevila až dne 11. 2. 2022 odpoledne, je bezpředmětná, neboť sám stěžovatel v doplnění rozkladu ze dne 7. 3. 2024 tvrdil, že se u jeho zástupce vyskytly zdravotní obtíže uvedeného dne v odpoledních hodinách.

[41] Stěžovatel nesouhlasí s tím, že by na projednávanou věc dopadal rozsudek NSS č. j. 4 Ads 114/2013-26. NSS zjistil, že městský soud v bodě 40 napadeného rozsudku přílehlavě odkázal na závěr citovaného rozsudku o obecném smyslu lhůt. K námitce, že žalovaný a městský soud nesprávně citovali závěry judikatury, kasační soud uvádí, že městský soud užil přímou citaci z rozsudku č. j. 4 Ads 114/2013-26, a to včetně citace nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2000, sp. zn. III. ÚS 545/99, z něhož NSS vycházel. Nepřesnost citace judikatury žalovaným nemá podle NSS vliv na srozumitelnost jeho vyjádření ke kasační stížnosti.

[42] Podle stěžovatele na projednávanou věc nedopadá rozsudek NSS č. j. 3 As 106/2020-32. NSS však zjistil, že městský soud ani ministr spravedlnosti z tohoto rozsudku nevycházeli, a proto se blíže nezabýval tím, zda lze jeho závěry na projednávanou věc aplikovat.

[43] NSS k této kasační námitce shrnuje, že ministr spravedlnosti i městský soud vycházeli z přílehlavé judikatury, podle níž musí být závažné důvody konkrétně tvrzeny a doloženy. Stěžovatel netvrdil ani nedoložil okolnosti, které by dosahovaly intenzity umožňující přijmout závěr, že jeho zástupce nemohl ze závažných důvodů podat rozklad včas.

IV. Závěr a náklady řízení

[44] NSS kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s.

[45] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Neúspěšný stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. ledna 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu